

[Ministeren for offentlige Arbejder.]
om det ikke var bedre at søge denne Tale optrykt f. Eks. i Jernbaneforbundets Blad eller andre Tjenestemandsblande, og hvis saa Dansk Jernbaneforbunds Forretningsfører, Landstingsmand Charles Petersen, og andre Tjenestemænd — som var til Stede paa et Møde forleden Aften, hvor jeg indledede en Drøftelse om Statsvirksomhedernes Drift, og som just ikke udtalte sig særlig anerkendende og forstaaende om gennem Forrentningskravets Opfyldelse at faa en Bedring af Statsbanernes Drift og Statsbanernes Konkurrenceforhold —, hvis de saa tillige vilde lade et saadant Aftryk ledsage med Udtalelser af den Art, som de fremkom med den Aften paa dette Møde, saa tror jeg nok, at Tjenestemændene — som det ærede Medlem altsaa mente interesserede sig saa stærkt for Forrentningskravet, men af hvis Udtalelser jeg ikke just fik det Indtryk — vilde faa en alsidig Oplysning om hele Forholdet og ikke mindst om Nyttens deraf med Hensyn til Banernes Trivsel, som de nu ogsaa, ligesom jeg selv, stiller sig tvivlende overfor.

Forrentningskravets Opfyldelse kan ikke bevirke, at Banerne hverken drives eller trives bedre. Det drejer sig jo om en regnskabsmæssig Opstillingsform, der er vedtaget af Rigsdagen, og som er foreslaaet af Regnskabsraadet; det er i sin Tid af den daværende Finansminister paabudt Administrationskommissionen at udarbejde en saadan, hvilket staar i Administrationskommissionens første Hæfte, Pag. 15, hvorefter Finansministeren allerede paa det Tidspunkt, da Administrationskommissionen virkede, havde stillet Krav til Styrelserne om, at de skulde optage en 5 pCt.s Rente paa deres Regnskaber.

Det kunde nu ikke lade sig gøre for Statsbanernes Vedkommende, thi det var jo ogsaa klart for den daværende Trafikminister, at skulde man have den samlede Anlægskapital med, saa var det helt umuligt at opstille. Saa blev der ogsaa foretaget Nedsikringer efter Skøn og Nedsikringer efter Pristal, saaledes at man i alt kom til at regne med et skønsmæssigt Beløb til Afskrivninger paa ca. 400 Mill. Kr., og de Baner, som overhovedet ikke kunde tænkes at svare nogen Forrentning, i hvert Fald ikke indenfor et meget langt Tidsrum, dem udskød man, og man udskød dem efter et endnu mere large Skøn.

Skulde man virkelig have dannet sig et rationelt Grundlag derfor, saa maatte man have haft en Undersøgelse af disse Liniers Forhold til Statsbaneregnskabet;

men en saadan var Statsbanerne ikke i Besiddelse af, og da det hele skulde gaa hurtigt — den ærede Kommissionsformand havde ikke en Gang Tid til at afvente en ordentlig saglig Overvejelse; efter hvad der er oplyst for mig, havde han endogsaa saa stort Hastværk, at den Embedsmand fra Statsbanerne, der skulde svare paa dette, maatte gøre det pr. Telefon —, saa satte man i Mangel af noget bedres Havelse det ganske vilkaarlige Tal ind, at hvor der var 100 000 Aakselkilometer pr. Banekilometer, skulde der forrentes med 5 pCt., ellers ikke. Det svarede, sagde det ærede Medlem i Aftes, til Forholdene paa de sydfynske Baner. Det gjorde det nu ikke; det svarede til Odense—Svendborg-Banens Forhold paa det Tidspunkt, den Bane, hvis Driftsøkonomi hidtil har kunnet bære alle de andre Baner paa Sydfyn, som i Almindelighed gaar med Tab.

Men det var altsaa rent skønsmæssigt, og derfor kan det ogsaa skønsmæssigt forandres, om det findes hensigtsmæssigt. Det angriber jo ikke Princippet, og jeg forstod da ogsaa, at det ærede Medlem ikke stod helt fremmed overfor Ændringer, særlig ikke overfor Ændringer med Hensyn til en Nedskrivning af Tallene, f. Eks. paa Grundlag af Pristallet. Hvis det er muligt, og det kan ske uden alt for store Konsekvenser, saa vil jeg ogsaa tro, det var fornuftigt og rigtigt, thi Statsbanerne er nu en Gang, med de Summer, vi regner med for Tiden, et overkapitaliseret Foretagende.

Men det ærede Medlem mente jo ikke en Gang, at der kunde skaffes Forrentning, selv om man kom ned paa den Maade. Det er jeg nu ikke enig med det ærede Medlem i; jeg skal senere komme tilbage dertil. Men naar det ærede Medlem gaar saa stærkt i Brechen for Forrentningskravet, saa forekommer det mig dog i hvert Fald ikke, at hans Teori og Praksis, medens han var Minister, helt svarede til hinanden.

Det ærede Medlem satte som Minister Arbejder i Gang, delvis i hvert Fald, paa Hillerød—Frederikssund-Banen, som nu henhører med delvis udført Jordarbejde, og jeg mener — saaledes som jeg udviklede forleden Dag —, at man maa gøre dette Arbejde færdigt, saaledes at man kan aabne for Banedriften mellem Frederikssund og Hillerød. Men der tog det ærede Medlem jo ikke Hensyn til Forrentningskravet, thi han vidste sikkert lige saa godt som jeg, at en saadan Banestrækning vilde give Underskud; der blev Kravet altsaa ikke overholdt.

Og jeg skal nævne et andet Eksempel;